

PRO
Agria

MAATILAN MAKSUVALMIUS

MTK TALOUSPÄIVÄ

Kauhajoki 10.11., Kauhava 12.11.2015

MAATILAN TALOUDEN KULMAKIVET

- Kannattavuus
- Vakavaraisuus
- Maksuvalmius

Kannattavuus

- **Pitkällä aikavälillä yrityksen tuotot pitää olla suuremmat kuin kulut**
- Huono kannattavuus = syntyy tappiota > varallisuus vähenee ja maksukyky heikkenee
- Hyvä kannattavuus > yritys kehittyy, yrittäjä voi hyvin

Vakavaraisuus

- **Omaa pääomaa pitää olla riittävästi suhteessa vieraaseen pääomaan**
- Huono kannattavuus syö vakavaraisuutta ja johtaa ongelmiin rahoituksessa
- Heikko vakavaraisuus aiheuttaa epäluottamusta ja kustannuksia
- Hyvä vakavaraisuus auttaa maksuvaikeuksien yli

Maksuvalmius

- **Yrityksen pitää selvittää lyhyelläkin aikavälillä juoksevista kuluistaan**
- Huono maksuvalmius johtaa maksun viivästykseen > lisämenoihin > toiminnan vaikeutumiseen > toiminnan vaarantumiseen tai loppumiseen

Hyvä maksuvalmius on edellytys yritystoiminnalle

- Osoitus hyvin hoidetusta yritystoiminnasta
- Yritys on arvostettu ja luotettava liikekumppani
- Yritys voi keskittyä liiketoimintaansa
- Yrityksen hoito ei ole velkojien armoilla
- Päätöksenteossa säilyy vaihtoehtoja
- **HYVÄ MAINE KOROSTUU VAIKEINA AIKOINA**

Hyvä maksuvalmius muodostuu

- Käteisvaroista
  - käteinen, käyttötilit
- Pankkitalletuksista
  - talletustilit, säästötilit
- Nopeasti realisoitavasta omaisuudesta
  - myyntituotteet ja muu vaihto-omaisuus, sijoitukset

Käyttöpääoman tarve

- Yritys tarvitsee käyttöpääomaa toiminnan pyörittämiseen
- Käyttöpääoma syntyy tulorahoituksella, lainarahoituksella tai pääomasijoituksilla
- Maatilalla tarve riippuu tuotannosta, liikevaihdosta, vuodenajasta, yksityistaloudesta ....

Hyvä maksuvalmius maatilalla

- Käyttöpääomaa on 2-3 kk:n liikevaihdon verran
- - laskut voidaan maksaa ajallaan
- - alennukset voidaan hyödyntää
- - mahdollisuus edullisiin ostoihin
- - vältetään viivästysmaksut yms
- - ei kalliita rahoituskuluja
- - voidaan varautua yllätyksiin

Maksuvalmiuden ongelmia aiheuttaa

- Heikko kannattavuus
- Isot hintavaihtelut (tulot ja menot)
- Tulojen ja menojen eriaikaisuus, (kustannukset keväällä, tuet syksyllä)
- Epäsäännöllisyys rahaliikenteessä
- Isot kertamenot (lainanhoito, alv-tilitys)
- ***Rahaliikennettä ei suunnitella***
- ***Kirjanpito tehdään jälkikäteen, seuranta ontuu***

Realismia

Kannattaa vaikuttaa niihin
asioihin, joihin pystyy ja
sopeutua niihin asioihin,
joihin ei voi vaikuttaa

Maksuvalmiuden hoito

- Suunnittelua ja varautumista
- Rutiinien luomista ja ylläpitoa
- Säännöllistä toimintaa
- Paperien pitämistä järjestyksessä
- Nopeaa reagoimista yllätyksiin
- Ongelmien nopeaa ratkaisemista
- Vastapuolen huomioonottamista
- Pyrkimistä sopimiseen
- Rahoituksen järjestämistä
- Yksityistalouden arviointia

Maksuvalmiuden edellytys Tehokas tuotanto

- Tuotantokapasiteetti järkevässä käytössä
- Panokset käytetään tuottavimpaan
- Oma työpanos keskitetään olennaisimpaan
- Muutoksia tehdään vain harkitusti

Maksuvalmiuden edellytys

Menot minimiin

- Panostus tuottavimpaan toimintaan
- Edullisempien vaihtoehtojen jatkuvaa etsimistä
- Säästöjä yhteistyöllä, hankintojen ajoituksella, omatoimisuudella
- Investointeja syytä lykätä ja karsia

90-luvun alun laman opetus

”Älä osta sitä mitä
tarvitset, vaan sitä mitä
ilman et tule toimeen”

Apuvälineet maksuvalmiuden hallintaan

- Budjetti (arvio tuloista ja menoista)
- Reskontra, odottavien maksujen kansio
- Nettipankki, reaaliaikainen **tiliote**
- Maataloudella ja yksityistaloudella omat pankkitilit
- Vakiomenojen ja -tulojen suunnittelu: lainojen hoito-ohjelma, ennakkoveroliput, tukimaksatusten yhteenveto, tilityskuitit, ym
- Maksettujen kuittien mappi
- Välitilinpäättös

Budjetti

- Taulukkomuotoinen laskelma, jossa kaikki rahatulot ja –menot on suunniteltu
- Kassaperusteinen (sis. Alv)
- Helppo laatia ruutupaperille tai exeliin
- Valmiita taulukkoja saatavilla
- ProAgrialta saa palvelua

- *Omantunnon kysymys: Joutavaa paperinpyörittystä vai viisasta yrityksen johtamista*

Maatilan kassavirta

- **Tulon lähteet**

- Myyntitulot
- Tuet
- Puun myynti
- Palkkatulot
- Talletusten nosto
- Lainan nosto
- Tulonsiirrot
- Veronpalautukset
- Alv-palautukset

- **Menokohteet**

- Tuotantopanokset
- Investoinnit
- Lainan hoito
- Veron maksu
- Alv-tilitys
- Yksityistalous
- Talletukset
- Sijoitukset

Voitonjako maatalan verotettavasta tulosta

- Maatalan investoinnit (= lainanhoitokulut ja investointimenot)
- Yrittäjäperheen elanto (= yksityisötöt)
- Verot

Investointien aiheuttamat menot

- **Lainanhoito**
- - lainojen lyhennyksiin voi hakea lykkäystä tilapäisen syyn takia
- (lainaehdot pysyvät/muuttuvat)
- -korot maksettava, laina-aika pitenee
- **Investoinnit**
- - uusinvestointeja ja korvausinvestointejakin voi siirtää
- - kustannuksia alentavat investoinnit voivat olla perusteltuja (lyhyt takaisinmaksuaika)

Yksityistalouden menot

- Kuinka moni tietää paljonko omaan yksityistalouteen tarvitaan rahaa ?
- Vaihtelee talouksittain huomattavasti
(10.000 € - 60.000 € / talous)
- Tarkan tiedon saa vain kirjanpidolla

Ennakot ja verovelka

- Veroennakot määrätään arvioidun tulon mukaan
- Vuoden mittaan ennakoita voi muuttaa
- Liikaa maksetut ennakot voi hakea takaisin
- Ennakonmaksua voi täydentää vielä tammikuussa
- Alv-tilannetta syytä seurata pitkin vuotta
- Verovelkaa (tulovero, alv) kannattaa välttää
  - jälkiverotus, veronkorotus, korko
- **Välitilinpäätös on nyt erityisen tärkeää**

Käyttöpääoman rahoitus

- Omaa pääomaa voi irrottaa realisoimalla omaisuutta
- Vierasta pääomaa saatavilla
  - - pankista
  - - rahoitusyhtiöstä
  - - muista lähteistä (etumaksut, ennakot)

Omaisuuuden realisointi 1

- **Sijoitusomaisuus**
- talletukset, osakkeet, rahastot
- + rahat irroitettavissa nopeasti
- - veroseuraamus, myyntitappio
- **Yksityisomaisuus**
- irtain (auto, arvoesineet)
- kiinteää (lomamökki, sij.asunto)
- + ei haittaa tuotantoa
- + irtaimessa ei veroseuraamusta
- - kiinteässä luovutusvoiton vero

Omaisuuuden realisointi 2

- **Maatilan kiinteä omaisuus**
- Metsäpohja - hyvä kysyntä
- Pelto – suhdanneherkkä
- Tontit – kysyntä paikallista
- + melko nopeasti realisoitavissa
- - luovutusvoiton vero (18 – 26%)
- - metsävähennyksen tuloutus
- - voi heikentää tuotantomahdollisuuksia

PRO Agria Omaisuuden realisointi 3

- **Maatilan irtain omaisuus**
- **Puukauppa** - suhdanneherkkä
- + rahat nopeasti
- - veroseuraamus (0 – 33%)
- **Koneet** – suhdanneherkkä (ostajan/myyjän markkina)
- + rahat nopeasti (?)
- - iso tappioriski
- - tuloverovaikutus (tuloutuu/pienentää poistoa)
- - heikentää tuotantomahdollisuuksia

Pankkirahoitus

- Velkakirjalaina, limiittilaina
- Kulut: nostoprovisio, korko, limiittiprovisio, käsittelypalkkio
- Pankki vaatii aina **vakuudet**: kiinnitys (kiinteistö), panttaus (osakkeet), takaus (henkilö) ja asiakkaalta **maksukykyä**
- Tilapäisrahoituksen korko yleensä korkea (n. 4%), muut kulut nostavat hintaa

Rahoitusyhtiöt

- Rahoitusmuotoja: osamaksu, myyntisaamisten ostaminen, ostolaskurahoitus, leasing
- Yleensä irtaimen hankintaan, rahoitettava kohde toimii vakuutena (yrityskiinnitys)
- Kalliimpaa kuin pankkirahoitus ?
- Tiukka maksuaikataulu (kk-maksut)

Maksuvaikeuksien syyt, seuraukset ja opetukset

J.K. Paasikivi

”Tosiasioden
tunnustaminen on
kaiken viisauden alku”

Syyt maksuvaikeuksiin

- Syyt voivat olla itsestä johtuvia tai ulkopuolelta tulevia
- Esim. onnettomuus, sairaus, tapaturma, satovahingot, ongelmat tuotannossa, **huono kannattavuus**, yli-investoinnit, eläminen yli varojen
- Taustalla yleensä useita eri syitä

Maksuvaikeuksien seuraukset

- Maksut jäävät rästiin
- Tulee ylimääräisiä kustannuksia
- Tuotanto vaikeutuu
- Hankinnat tehtävä käteisellä
- Luottokelpoisuus menetetään
- Ongelmia perhepiirissä

- Ylipäättänsä kaikki asiat hankaloituvat

Toiminta

- Ongelmiin pitää tarttua nopeasti
- **Asioista kannattaa pyrkiä sopimaan**
- Tilapäisen ongelman voi ratkaista rahoitusjärjestelyllä
- Pysyvää ongelmaa ei pidä vyöryttää tulevaisuuteen

Maksujärjestelyt

- Aina kannattaa ensin yrittää **sopia**
  - myyjät: maksuaika ja -suunnitelma
  - pankkilainat: sopimus pankin kanssa
  - korkotukilainat: maksulykkäys (5 v)
  - verottaja: maksulykkäys (korko 8%)
  - velkojia kannattaa pitää tyytyväisenä maksamalla edes osa laskusta
    - ensimmäisenä maksetaan kriittiset laskut (sähkö, vesi ym)

PRO Agria Velkojen perintä

- Ensin **maksumuistutus** (viivästyskorko, muistutusmaksu)
- Verotili (2 muistutusta -> ulosotto)
- **Perintä** (perintätoimisto; korko, perintämaksu)
- Asiakassuhteen **katkaiseminen**
- **Ulosotto** (käräjäoikeuden päätöksellä)
- **Maksuhäiriömerkintä** (Asiakastieto tms)
- **Yrityssaneeraus** (velkojan vastustus?)
- **Konkurssi** (velkavastuu ei pääty)
- **Sopiminen mahdollista loppuun asti**

PRO
Agria